

Yttrande

 Datum
2014-10-20

 Dnr
830-2033-14/112

 Justitiedepartementet
 Enheten för familjerätt och allmän
 förmögenhetsrätt
 103 33 Stockholm

Betänkandet F-skuldsanering – en möjlighet till nystart för seriösa företagare (SOU 2014:44)

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade betänkande. Kronofogden ställer sig positiv till och välkomnar i huvudsak utredningens förslag, men lämnar följande synpunkter och kommentarer.

Avsnitt i betänkandet

Sammanfattningen - Ett snävt tillämpningsområde med stort symbolvärde

I betänkandet påpekas betydelsen av det signalvärde som man önskar att en lagreglering i enlighet med förslaget ska innebära, nämligen att fler presumtiva företagare i högre grad än idag ska våga starta en verksamhet då möjlighet till F-skuldsanering finns. Kronofogden ser dock en risk för att förutsättningarna för att kunna beviljas denna typ av skuldsanering blir så pass begränsade att det tenderar att motverka det signalvärde man vill uppnå. Om det är mycket svårt att uppfylla kriterierna för F-skuldsanering kommer det sannolikt inte att bidra till ett ökat antal nystartade företag.

Avsnitt 6 Villkor för en F-skuldsanering

6.1 Ett kvalificerat insolvensrekvisit

6.1.4 Våra överväganden

F-skuldsanering ska kunna sökas kort efter det att man anser sig ha blivit kvalificerat insolvent. Kronofogden ser en risk för att beräkningen av betalningsutrymmet kan komma att bli mycket svår eftersom osäkerhetsparametrarna blir många. Även i vanliga skuldsaneringsärenden är tiden av betydelse vid bedömningen av den kvalificerade insolvensen. Ju längre tid det gått sedan skuldernas uppkomst desto enklare blir det att bedöma gäldenärens insolvens och även betalningsförmågan. I F-skuldsaneringsärenden, med de mycket begränsade och färskta underlag som kommer att ligga till grund för bedömningen av gäldenärens betalningsförmåga, kan det bli svårt att få acceptans för lagda skuldsaneringsförslag.

6.2 Endast seriösa och ärliga företagare ska kunna beviljas F-skuldsanering

6.2.1 Gäldenärens agerande i verksamheten

Skötsamhetskriterierna för att beviljas F-skuldsanering är mycket stränga. Misskötsamhet av bokföringsskyldighet ska, enligt betänkandet, vara ett hinder för att få F-skuldsanering. Misskötsamheten ska dock ha pågått under en inte oväsentlig period. En företagare som löpande har misskött sin bokföring ska således inte kunna erhålla F-skuldsanering. Däremot om företagaren inte förmår fullgöra sin bokföringsskyldighet mot slutskedet inför en kommande obeståndssituation eller liknande, utgör denna situation inte hinder för F-skuldsanering. Här vill Kronofogden lyfta fram Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2013:2) där det framgår att bokföringen kan senareläggas betydligt. En enskild näringsidkare, som inte omsätter mer än en miljon kronor, får senarelägga bokföringen till den dag som inkomstdeklaration för det räkenskapsår då affärshändelsen inträffade ska lämnas enligt bestämmelserna i skatteförfarandelagen. Detta innebär att man inte behöver bokföra något under pågående verksamhetsår. Uppgår omsättningen till högst tre miljoner kronor (vanligt bland företagare med personligt ansvar), får bokföringen senareläggas till 50 dagar efter utgången av det kvartal då affärshändelsen inträffade. Generellt innebär det allmänna rådet att samtliga näringsidkare i Sverige, oavsett associationsform eller årlig omsättning, har möjlighet att senarelägga bokföringen upp till 50 dagar efter utgången av den månad då affärshändelsen inträffade. Detta torde innebära att restriktionen ”brister i bokföringen” kan komma att utgöra ett mindre hinder för möjligheten att få F-skuldsanering, än vad utredningen avsett.

Avsnitt 9 Omprövning

9.4 Våra överväganden

9.4.1 Omprövning på begäran av borgenären

Kronofogden ställer sig mycket tveksam till den möjlighet borgenären getts att begära omprövning, efter det att skuldsaneringen fullföljts, om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen förbättrats. En viktig del av skuldsaneringsinstitutet är att skuldsaneringsbeslutet avser en i förväg bestämd betalningsperiod och att skulderna därefter är definitivt avskrivna, vilket gäldenären ska kunna känna sig trygg med. Härtill kommer att denna del av förslaget står i skarp kontrast till det syfte man framför med förslaget i övrigt. Man vill underlätta för och premiera nystart av företag då man anser att det tjänar både enskilda och samhällsekonomiska intressen. Om den företagare som lyckas särskilt bra med sin satsning på kort tid riskerar att åter begränsas genom att den genomförda skuldsaneringen åsidosätts, ges en helt annan signal än den som man från utredningens sida velat uppnå.

YttrandeDatum
2014-10-20Dnr
830-2033-14/112

Man föreslår även att gäldenären ska, vid betalning av de skulder som skuldsaneringen omfattat, kunna behålla en för gäldenären rimlig levnadsnivå. För övriga skuldsaneringsgäldenärer gäller en betydligt snävare tolkning av vad som är skälig levnadsstandard. Förslaget innebär ett mycket svårbedömt kriterium, som också leder till att olika gäldenärskategorier kommer att bedömas olika.

Avsnitt 10 Förfarandet**10.3 Hur kan frågan om F-skuldsanering aktualiseras?****10.3.3 Bör Kronofogdemyndigheten uppmärksamma gäldenärer om F-skuldsanering?**

Kronofogden tror att det är en grav missuppfattning att målgruppen överskuldsatta företagare skulle vara i mindre behov av särskilt stöd och råd. Tvärtom är de företagare som Kronofogden redan idag har kontakt med ofta i behov av i stort sett lika mycket vägledning som övriga skuldsaneringsgäldenärer. Okunskap om administration och det regelverk som följer av företagande är ofta en bidragande orsak till att verksamheten inte har fungerat. För de som fortsatt driver verksamhet finns troligen tillgång till vägledning via det företag som sköter företagets bokföring, men de gäldenärer vars verksamhet gått i konkurs står sannolikt ensamma och blir beroende av samma hjälp som övriga skuldsaneringsgäldenärer. Det är därför Kronofogdens bestämda uppfattning att det inte är tillräckligt med de förslag på olika former av skriftlig information om F-skuldsanering som föreslås utan att det även krävs satsningar på kommunernas budget- och skuldrådgivning. Kronofogdens rådgivningsmöjligheter är begränsade enligt förvaltningslagen (1986:223) och kommer inte att kunna tillgodose det stöd och vägledning denna grupp med största sannolikhet kommer att både behöva och efterfråga.

10.3.5 Finns det några övriga aktörer som kan aktualisera frågan om F-skuldsanering?

Det framgår av betänkandet (s 273-274) att kommunernas budget- och skuldrådgivare inte ska ha en särskild roll i detta skuldsaneringsförfarande. Att F-skuldsaneringsgäldenärer inte har behov av stöd såsom övriga skuldsaneringsgäldenärer tas upp på flera ställen i betänkandet (bl a s 155). Såsom redan nämnts är det Kronofogdens bestämda uppfattning att även F-skuldsaneringsgäldenärer är i behov av råd och stöd – i vart fall de vars företag gått i konkurs.

Man har i förslaget nämnt att det är naturligt att t ex bokföringsföretag, revisorer och intresseorganisationer bistår med råd och stöd för sina kunder och medlemmar. Dessa kommer dock i högst begränsad omfattning komma i kontakt med de företagare vars företag redan gått i konkurs. Dessa företagare kommer i högre grad vända sig till kommunernas budget- och skuldrådgivare för stöd och

YttrandeDatum
2014-10-20Dnr
830-2033-14/112

råd. En ny form av skuldsanering ställer givetvis stora krav på kunskap om båda formerna av skuldsanering för att kunna ge bra och korrekt rådgivning. I motsats till vad utredningen kommit fram till anser Kronofogden att det därför behöver anslås särskilda resurser för finansiering av budget- och skuldrådgivarnas utvidgade uppdrag. Det är redan idag hård belastning på denna verksamhet och en ytterligare ökning av ärenden utan ökade resurser kan komma att slå hårt mot övriga skuldsaneringsgäldenärer genom ännu längre väntetider med allt vad det innebär för såväl enskilda gäldenärer som borgenärer. Kronofogden noterar att man i betänkandet inte föreslår något särskilt anslag till budget- och skuldrådgivare vilket kommer att påverka Kronofogdens verksamhet med skuldsaneringsärenden.

Avsnitt 12 Konsekvensbeskrivning**12.5 Hur många gäldenärer kommer att beviljas F-skuldsanering?**

Kronofogden delar utredningens uppfattning att mycket talar för att de lagda förslagen kommer att leda till ett ökat antal ansökningar om F-skuldsanering hos Kronofogden även om antalet 800 – 1300 ansökningar per år får bedömas som mycket osäkert.

Beslut i detta ärende har beslutats av undertecknad biträdande rikskronofogde. I den slutliga handläggningen har ekonom Ola Törnkvist, konkurstillsynen, verksamhetschef Lena Bäcker samt verksjurist Anna Burstedt, föredragande, deltagit.

Erica Wass

Anna Burstedt